

Planerings- och beställarstaben
Ingela Jönsson
Tfn: 063-14 77 62
E-post: ingela.jonsson@jll.se

2013-03-11

Dnr LS/346/2013

Regeringen
Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Ansökan om att få bilda region

För att samordna och stärka det regionala tillväxtarbetet på bland annat de områden som här redovisas ansöker Jämtlands läns landsting om att från och med den 1 januari 2015 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt "Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län" (SFS 2010:630) och därmed också att få bilda en region med direktvalt regionfullmäktige 2015-01-01.

Inledning

Jämtlands läns landstings fullmäktige fattade 2010-06-22-23 § 210, beslut om att tillsammans med länets kommuner bilda ett kommunalt samverkansorgan, Regionförbundet Jämtlands län, med ändamålet "att i en demokratiskt styrd organisation tillvarata länets möjligheter att främja länets uthålliga utveckling och tillväxt samt att i dessa frågor utöva ett tydligt politiskt ledarskap". Regionförbundet Jämtlands län fick i enlighet med "Lagen om samverkansorgan i länen" (2002:34) överta vissa uppgifter från länsstyrelsen.

Bildandet av Regionförbundet Jämtlands län var i vissa avseenden en förberedelse för den önskade regionkommunbildningen år 2015.

Arbetet har nu gått vidare i de politiska partier som är representerade i landstingsfullmäktige. Diskussioner har förts både i lokala och distriktsorganisationer. Samtliga partier har nu sagt sig vara beredda att stödja att landstinget lämnar in en ansökan om att bilda region.

Motiv och utgångspunkter för en regionbildning i Jämtlands län

Bildandet av Regionförbundet Jämtlands län hade som huvudsakligt syfte att skapa en organisation där länets samtliga kommuner och landstinget tillsammans kunde ta gemensamt ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna i länet. Bildandet innebar också att vissa frågor flyttades från länsstyrelsen till Regionförbundet.

Arbetet i Regionförbundet Jämtlands län har varit framgångsrikt, men de regionala utvecklingsfrågor får starkare legitimitet om de hanteras i ett direktvalt politiskt organ med egen beskattningsrätt. Dagens situation där Regionförbundet har ansvar och beslutsrätt gällande alla regionala utvecklingsfrågorna medan Jämtlands läns landsting är finansiär ger ibland upphov till onödigt krånglig hantering och risker för informationsmissar. Vissa problem finns också i gränsdragning i beslutsfattande mellan organens politiska församlingar.

När Regionförbundet Jämtlands län bildades fördes några regionala utvecklingsfrågor över från länsstyrelsen, men önskan från landsting och kommuner var att ytterligare frågor skulle ha flyttats över, t ex företagsstöd. Att delar av de regionala utvecklingsfrågorna ligger kvar på länsstyrelsen ger otydligheter och vissa samordningsproblem, som länet med en regionbildning vill undanröja.

Under de två år som Regionförbundet verkat har synpunkter framförts på effektiviteten i att i ett litet län som Jämtlands län ha två organisationer med länet som ansvarsområde. Bildandet av en regionkommun skulle kunna ge en effektivare organisatorisk lösning.

Det goda samarbete som genom Regionförbundet Jämtlands län byggs upp kring de regionala utvecklingsfrågorna med ett starkt kommunalt engagemang och ett nära samarbete mellan olika näringslivsaktörer ska tas tillvara och fortsätta utvecklas.

Hälso- och sjukvården är i sig en av länets största utvecklingskrafter och spelar en mycket viktig roll i den regionala utvecklingen. Denna roll ska förtydligas och lyftas fram i regionens strategier för utveckling. Jämtlands läns landsting är en av länets största arbetsgivare med en årsomslutning på närmare 4 miljarder kronor. I hälso- och sjukvården finns en stark inneboende tillväxt och utvecklingskraft.

Mellan Jämtlands läns landsting och länets kommuner finns en god samverkan. Samarbetet har utvecklats till att också innefatta gemensamt utvecklingsarbete, ofta kopplat till nationella och internationella initiativ. Samarbetsarenor finns på såväl politisk nivå som verksamhetsnivå.

Samverkan med kommunerna

Bildandet av en region i Jämtlands län påverkar den kommunala samverkan, såväl kommunerna emellan som mellan regionen och kommunerna. Initiativ har redan tagits för att påbörja en process som leder till att dessa frågor får en lösning som ger kommunerna påverkan och delaktighet i beslutsfattandet av de regionala utvecklingsfrågorna också när landstinget övertagit de regionala utvecklingsfrågorna.

Beredning

Länets kommuner har beretts tillfälle yttra sig över ansökan.

Länets samtliga kommuner har i sina fullmäktigeförsamlingar tillstyrkt att landstinget avger denna ansökan.

JÄMTLANDS LÄNS LANDSTINGS FULLMÄKTIGE

Hans Lundqvist
Ordförande

Björn Ahlnäs
Tf landstingsdirektör

Bilagor: Samliga kommuner protokollsutdrag/skrivelser

Planerings- och beställarstaben
Ingela Jönsson
Tfn: 063-14 77 62
E-post: ingela.jonsson@jll.se

2013-03-06

LS/346/2013

Bakgrund till ansökan till regeringen om att Jämtlands läns landsting får överta det regionala utvecklingsansvaret

Vad är en "regionkommun"?

Formellt handlar det enligt nuvarande lagstiftning om att landstinget övertar det regionala utvecklingsansvaret enligt "Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län" (SFS 2010:630). Idag omfattar denna lag Skåne, Västra Götaland, Halland och Gotland.

De landsting som avses i lagen får besluta att landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen i stället ska betecknas regionfullmäktige och regionstyrelsen. Allmänna val sker dock liksom idag till landstingsfullmäktige, eftersom man valt att inte konsekvensändra i grundlagarna. Därmed blir också "landsting" den benämning som används i övrig lagstiftning kopplad till regionbildningen. De fyra landsting som i dag omfattas av lagen har alla valt att lämna benämningen landsting och i stället kalla sig region – Region Skåne, Region Halland, Västra Götalandsregionen och Region Gotland.

Med regionalt tillväxtarbete avses i "Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län" insatser för att skapa en hållbar regional tillväxt och utveckling. Formuleringen i lagen är:

Regionalt tillväxtarbete

5 § De landsting som avses i denna lag ska

1. utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin,
2. trots 2 kap. 8 § andra stycket kommunallagen (1991:900) besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete, och
3. följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.

6 § De landsting som avses i denna lag får utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram.

Transportinfrastruktur

7 § De landsting som avses i denna lag ska upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.

Samverkan och samråd

8 § De landsting som avses i denna lag ska samverka med

1. länets kommuner, och
2. länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter.

9 § De landsting som avses i denna lag ska samråda med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet.

Statliga myndigheter

10 § Statliga myndigheter som bedriver verksamhet i länet ska beakta den strategi som fastställts för länets utveckling. Länsstyrelsen och övriga statliga myndigheter ska inom sina verksamhetsområden lämna de landsting som avses i denna lag det biträde som de behöver för regionalt tillväxtarbete och regional transportinfrastrukturplanering. De ska också löpande informera de landsting som avses i denna lag om pågående och planerade verksamheter som har betydelse för länets utveckling.

Till detta kommer att fler statliga uppgifter såsom

- stöd till IT-infrastruktur,
- stöd till kommersiell service på landsbygden,
- uppdrag i den nationella infrastrukturplaneringen
- uppdrag kring etablering av en regional kompetensplattform
- uppdrag att stödja enskilda företags utveckling
- en större andel av de statliga utvecklingsmedlen
- mm

överförs från länsstyrelsen, andra statliga myndigheter eller kommunalt samverkansorgan till regionen.

Därmed uppnås en ökad tydlighet kring det regionala utvecklingsansvaret. Det behövs således inte några förändringar som påverkar valkretsar eller annat. Den förändring i lagstiftningen som görs är att Jämtlands läns landsting läggs till på listan över landsting som omfattas av lagen 2010:630 och att landstinget formellt därmed övertar ansvaret för regionala utvecklingsfrågor, transportinfrastruktur, mm enligt ovan. Det utvecklade ansvaret för dessa frågor innebär att den region som bildas får flera "kärnverksamheter". Man kan säga att man får ett ansvar för alla regionala frågor som har länet som geografi – man tar ansvar för territoriet på regional nivå. Hälso- och sjukvård kommer naturligtvis att vara en mycket viktig verksamhet också framöver. Men övriga uppdrag som t ex kollektivtrafik, kultur, infrastruktur, näringslivsarbete, klimat- och miljöarbete med flera kommer också att finnas där, ansvarsmässigt sida vid sida med hälso- och sjukvården.

Regionförbundet Jämtlands län

Jämtlands läns landstings fullmäktige fattade 2010-06-22-23 § 210, beslut om att tillsammans med länets kommuner bilda ett kommunalt samverkansorgan, Regionförbundet Jämtlands län, med ändamålet "att i en demokratiskt styrd organisation tillvarata länets möjligheter att främja länets uthålliga utveckling och tillväxt samt att i dessa frågor utöva ett tydligt politiskt ledarskap". Regionförbundet Jämtlands län fick i enlighet med "Lagen om samverkansorgan i länen" (2002:34) överta vissa uppgifter från länsstyrelsen.

Bildandet av Regionförbundet Jämtlands län var i vissa avseenden en förberedelse för den önskade regionkommunbildningen år 2015.

Om regering och riksdag godkänner ansökan samlas Jämtlands läns landstings verksamheter och Regionförbundet Jämtlands läns regionala utvecklingsfrågor i en ny organisation, Regionen. Dessutom kan också ytterligare regionala utvecklingsfrågor som idag är kvar på länsstyrelsen eventuellt flyttas över till Regionen, t ex företagsstödet.

Förankringsarbetet i länet kring frågan

Det är de politiska partierna som är representerade i Landstingsfullmäktige som i sin lokala- och distrikts-organisationer har berett frågan om det strategiskt riktiga i att nu lämna in en ansökan och begära denna förändring i Jämtlands län.

Samtliga partier både på lokal och distriktsnivå har nu fattat beslut om att lanstinget bör lämna in denna ansökan.

Ansökningsförfarandet

Det är Jämtlands läns landsting som ska lämna in en ansökan till regeringen om att få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt "Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län" (SFS 2010:630). För att regering och riksdag ska vilja hantera ansökan ska ansökan åtföljas av ställningstaganden från länets samtliga kommuners fullmäktigeförsamlingar. För att hinna med behöver landstinget nu fatta beslut om att lämna in en ansökan i juni 2013 under förutsättning av positiva beslut från samtliga kommuner - utan kommunernas fullmäktigebeslut kommer departementet inte att göra någonting.

Hanteringen därefter är att Socialdepartementet gör en Ds (departementsskrivelse) som går ut efter sommaren på remiss **TILL VILKA?**. Därefter tas en proposition fram före årsskiftet som behandlas tidigt under våren 2014. Sannolikt kommer departementet att samla ihop ansökningen från Jämtlands län, med ansökningarna från andra län.

Vid valet september 2014 kan val till den nya organisationen verkställas och 1 januari startat verksamheten i sin nya form.

Samverkan mellan kommuner

Genom att flytta det regionala utvecklingsuppdraget från Regionförbundet Jämtlands län påverkas den kommunala samverkan, såväl kommunerna emellan som mellan regionen/landstinget och kommunerna. Den förstnämnda är i princip kommunernas ensak, men eftersom frågorna i dagens organisation hänger ihop behöver de lösas i ett sammanhang.

Tre modeller för regional/ kommunal samverkan

Regionförbundet Jämtlands län har även andra uppgifter än regional utveckling. Som regionalt förbund är det ett viktigt forum för samverkan mellan kommunerna i länet samt för samverkan mellan kommuner och landsting. Också sedan regionen bildats kommer det att finnas behov av ett eller flera sådana fora för samverkan. Det kan lösas på i princip tre olika sätt:

1. I Hallands län, med sex kommuner, kanaliseras den kommunala samverkan direkt genom den nybildade regionen, Region Halland. Länet saknar alltså regionalt kommunförbund. I stället har en särskild kommunberedning inrättats för att hantera den kommunala samverkan. Region Halland utser fyra av dess ledamöter och kommunerna två var.
2. I Skåne län, med 33 kommuner, finns ett regionalt kommunförbund som forum för samverkan mellan kommunerna. Samverkan mellan Region Skåne och kommunerna sker dels direkt, dels via kommunförbundet.
3. I Västra Götalands län, med 49 kommuner, har dessa organiserat sig i fyra kommunalförbund – Göteborgsregionen, Sjuhäradsregionen, Fyrbodalsregionen och Skaraborgsregionen – som fora för samverkan mellan kommunerna. Dessa är i sin tur sammanslutna i Västsvenska Kommunförbundens Samorganisation (Västkom). Samverkan mellan Västra

Göteborgsregionen och kommunerna kanaliseras huvudsakligen genom dessa fem fora, på regional respektive delregional nivå.

Valet av modell handlar egentligen om två frågor – dels hur samverkan kommunerna emellan organiseras och dels hur kontakterna mellan landstinget/regionen och kommunerna ska organiseras. Denna fråga får lösas i samband med organisationsförändringen av de regionala utvecklingsfrågorna, och i samband med att landstingets/regionens politiska organisation för nästa mandatperiod beslutas.

Planerings- och beställarstaben
Ingela Jönsson
Tfn: 063-14 77 62
E-post: ingela.jonsson@jll.se

2013-03-11

Dnr LS/346/2013

Till samtliga kommuner i Jämtlands län

Remiss med anledning av förslag om att bilda regionkommun

Jämtlands läns landsting och länets kommuner beslutade gemensamt 2010 att bilda ett kommunalt samverkansorgan, Regionförbundet Jämtlands län, med ändamålet ”att i en demokratiskt styrd organisation tillvarata länets möjligheter att främja länets uthålliga utveckling och tillväxt samt att i dessa frågor utöva ett tydligt politiskt ledarskap”. Regionförbundet Jämtlands län fick i enlighet med ”Lagen om samverkansorgan i länen” (2002:34) överta vissa uppgifter från länsstyrelsen. Bildandet av Regionförbundet Jämtlands län var i vissa avseenden en förberedelse för den önskade regionkommunbildningen år 2015.

För att samordna och stärka det regionala tillväxtarbetet vill Jämtlands läns landsting ansöka om att från och med den 1 januari 2015 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt ”Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län” (SFS 2010:630) och därmed också att få bilda en region med direktvalt regionfullmäktige 2015-01-01. Om regering och riksdag godkänner ansökan samlas Jämtlands läns landstings verksamheter och Regionförbundet Jämtlands läns regionala utvecklingsfrågor i en ny organisation, Regionen. Dessutom kan också ytterligare regionala utvecklingsfrågor över som idag är kvar på länsstyrelsen eventuellt flyttas över till Regionen, t ex företagsstödet.

Motiv och utgångspunkter för en regionbildning i Jämtlands län

- de regionala utvecklingsfrågor får starkare legitimitet om de hanteras i ett direktvalt politiskt organ med egen beskattningsrätt.
- delar av de regionala utvecklingsfrågorna ligger kvar på länsstyrelsen och ger otydligheter och vissa samordningsproblem, som länet med en regionbildning vill undanröja.
- bildandet av en regionkommun ger en effektivare organisatorisk lösning.
- det goda samarbete som genom Regionförbundet Jämtlands län byggs upp kring de regionala utvecklingsfrågorna med ett starkt kommunalt engagemang och ett nära samarbete mellan olika näringslivsaktörer ska tas tillvara och fortsätta utvecklas.
- hälso- och sjukvården är i sig en av länets största utvecklingskrafter och spelar en mycket viktig roll i den regionala utvecklingen. Denna roll ska förtydligas och lyftas fram i regionens strategier för utveckling.

Samverkan med kommunerna

Genom att flytta det regionala utvecklingsuppdraget från Regionförbundet Jämtlands län påverkas den kommunala samverkan, såväl kommunerna emellan som mellan regionen/landstinget och kommunerna. Den förstnämnda är i princip kommunernas ensak, men eftersom frågorna i dagens organisation hänger ihop behöver de lösas i ett sammanhang

Valet av modell handlar egentligen om två frågor – dels hur samverkan kommunerna emellan organiseras och dels hur kontakterna mellan landstinget/regionen och kommunerna ska organiseras.

Denna fråga får lösas i samband med organisationsförändringen av de regionala utvecklingsfrågorna, och i samband med att landstingets politiska organisation för nästa mandatperiod beslutas.

Ansökningsförfarandet

Det är Jämtlands läns landsting som ska lämna in en ansökan till regeringen om att få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt "Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län" (SFS 2010:630). För att regering och riksdag ska vilja hantera ansökan ska ansökan åtföljas av ställningstaganden från länets samtliga kommuners fullmäktigeförsamlingar. För att hinna med behöver landstinget nu i mars (styrelse) och i april (fullmäktige) fatta beslut om att lämna in en ansökan i juni 2013 under förutsättning av positiva beslut från samtliga kommuner. Utan fullmäktigebeslut från kommunerna kommer departementet inte att behandla ansökan.

Hanteringen därefter är att Socialdepartementet gör en Ds (departementsskrivelse) som går ut efter sommaren på remiss. Därefter tas en proposition fram före årsskiftet som behandlas tidigt under våren 2014. Vid valet september 2014 kan val till den nya Regionen verkställas och 1 januari 2015 startat verksamheten i sin nya form.

Jämtlands läns landsting vill med denna remiss inhämta synpunkter från länets kommuner på en förändring av samordningsansvaret för den regionala utvecklingsarbetet, och kopplat till detta ambitionen att bygga upp en ny regional politisk organisation – regionkommun – som innefattar hälso- och sjukvård samt regionalt utvecklingsansvar i länet.

Landstinget ber kommunen att, genom ställningstagande i kommunfullmäktige, besvara följande fråga:

Tillstyrker kommunen att Jämtlands läns landsting ansöker hos regeringen om att från och med den 1 januari 2015 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt "Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län" (SFS 2010:630) och därmed också att det i Jämtlands län bildas en regionkommun med direktvalt regionfullmäktige 2015?

Svar emottas till Jämtlands läns landsting senast den 15 juni 2013.

JÄMTLANDS LÄNS LANDSTINGSSTYRELSE

Harriet Jorderud
Landstingsstyrelsens ordförande

Bilagda dokument

1. Ansökan till regeringen
2. Tidplan
3. Bakgrund till ansökan

Planerings- och beställarstaben
Ingela Jönsson
Tfn: 063-14 77 62
E-post: ingela.jonsson@jll.se

2013-03-06

LS/346/2013

Tidplan

Nedanstående tidplan innehåller några viktiga hållpunkter i arbetet mot att Jämtlands läns landsting kan överta ansvaret för de regionala utvecklingsfrågorna.

Mars 2013

20-21/3 Landstingsstyrelsen behandlar ärende om att lämna in ansökan till regeringen
Därefter skickas fråga ut till länets alla kommuner

April 2013

16-17/4 Landstingsfullmäktige behandlar ärende om att lämna in ansökan till regeringen
men med förbehåll för att alla kommuner godkänner detta.

April-Juni 2013

Alla kommuner behandlar landstingets fråga i sina Kommunfullmäktige-församlingar
Svar med protokollsutdrag skickas in till landstinget senast 15 juni 2013

Juni 2013

Landstinget skickar in sin ansökan till regeringen med alla kommuners beslut bifogade

Hösten 2013-Våren 2014

Socialdepartementet gör en Ds (departementsskrivelse) som går ut direkt efter sommaren på remiss. Därefter tas en proposition fram före årsskiftet som behandlas tidigt under våren 2014.

Sannolikt kommer departementet att samla ihop ansökningarna från Jämtland, Blekinge, m fl. Huvudsaken är att kommunernas fullmäktigeförsamlingar hinner behandla ansökan – utan fullmäktigebeslut kommer departementet inte att göra någonting.

September 2014

Allmänna val till landstinget med nytt uppdrag

1 januari 2015

Start av Regionen